

ВАРТІСТЬ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОБ'ЄКТУ УПРАВЛІННЯ

Супрун Світлана Дмитрівна

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри публічного управління та менеджменту,
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

Досягнення стратегічних цілей розвитку сучасного підприємства значною мірою залежить від ефективного управління вартістю його капіталу. Саме фінансові ресурси (капітал) становлять грошові кошти, які знаходяться у його розпорядженні та призначені для задоволення потреб інвестування. Залежність підприємств від обсягу фінансового капіталу та його структури визначає рівень найбільш вагомих фінансових показників. Крім того, обрана структура капіталу впливає на його вартість та рівень фінансового ризику.

Опрацювання джерел [1–4] свідчить, що підприємства різних галузей промисловості мають різну здатність створювати вартість. В першу чергу це залежить від розміру підприємства, обсягів виготовлюваної ним продукції та попиту на дану продукцію. Крім того, в основі оцінки вартості лежить глибокий аналіз існуючого фінансово-господарського стану підприємства і передбачуваних внутрішніх можливостей його розвитку (мова йде лише про внутрішню вартість підприємства). Варто також зауважити, що у світовій практиці вважається, що найбільш конкурентоспроможними підприємствами та компаніями, у більшості випадків є ті, у яких головним критерієм оцінки якості прийнятого управлінського рішення слугує наступне підвищення вартості. Однак, для застосування такої концепції вартості на вітчизняних підприємствах передбачає розроблення відповідних процедур та технологій. На сьогодні, не існує достатніх доказів й того, що критерій вартості є найкращим в системі управління підприємством порівняно з доходом, прибутком чи рентабельністю. Не зважаючи на це, останнім часом зросла зацікавленість стосовно використання вартості в щоденній практиці управління підприємствами. А це, на нашу думку, є достатнім аргументом на користь оцінки ефективності діяльності підприємства через оцінку вартості його капіталу.

Підприємства, які використовують вартість як об'єкт управління, мають явні конкурентні переваги перед підприємствами, котрі орієнтовані на інші економічні критерії своєї діяльності. Цілком зрозуміло, що для прийняття обґрунтованих і добре продуманих управлінських рішень

у сфері бізнесу сучасний керівник має у своєму розпорядженні має мати значний арсенал методів, інструментів та технологій.

Проведені нами дослідження дозволили визначити основні етапи процесу управління вартістю підприємства, які характеризуються певною циклічністю. На першому етапі доцільно ідентифікувати поточний стан діяльності підприємства за критерієм вартості бізнесу. В такому випадку визначається ринкова вартість бізнесу. Проте, в нинішніх умовах її визначення для вітчизняних підприємств є, в більшості випадків, досить складним. Тому, на цьому етапі визначається внутрішня вартість бізнесу, яка розраховується за даними внутрішнього фінансового та управлінського обліку за допомогою екстраполярих методів, при чому, обов'язковим є збереження існуючих тенденцій діяльності підприємства. Другий етап передбачає порівняння поточного стану діяльності підприємства з еталонним, ґрунтуючись на умові максимізації чи мінімізації значення критерію вартості. Для цього слід порівняти ринкову і внутрішню вартості бізнесу, зробити висновки про адекватність оцінки бізнесу ринком, перерахувати вартість бізнесу з використанням даних, закладених у бізнес-плани проєктів. В окремих випадках, доцільним є здійснити порівняння вартості бізнесу, отриманої раніше (з урахуванням внутрішніх поліпшень) і вартості з урахуванням зовнішньої реорганізації (продаж окремих напрямків бізнесу, розвиток нових напрямків діяльності, виділення в самостійні економічні суб'єкти, тощо). Рішення про доцільність проведення конкретних заходів приймаються на основі аналізу росту вартості підприємства. На третьому етапі прогнозуються майбутні значення показників діяльності бізнесу, визначаються конкретні заходи для досягнення цілей. Четвертий етап – це реалізація запланованих заходів.

Таким чином, вартість капіталу підприємства є важливим критерієм оцінки ефективності його управління, оскільки потребує повної інформації про господарську діяльність і сукупно відображає реальні досягнення, розрізнені серед інших фінансово-економічних показників. Водночас оцінка вартості капіталу підприємства є найбільш дієвим інструментом визначення перспективності бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Корягін М., Шевчук В. Теоретико-методологічні засади оцінки вартості підприємства. *Економіст*. 2012. № 10. С. 58–60.
2. Лубкей Н. П. Теоретичні засади управління капіталом підприємства. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2019. Т. 1. № 1. С. 38–45.
3. Мамонтова Н.А. Управління вартістю компанії: теоретико-методологічні аспекти. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 8. С. 135–139.
4. Яремко І.Й. Оцінка бізнесу як основа вартісної концепції управління підприємством. *Регіональна економіка*. 2007. № 4. С. 202–208.